

Arviomuistio viranomaisia koskevista seuraamuksista tietosuojalainsäädännön rikkomisesta

Johdanto

Oikeusministeriö pyytää lausuntoa arviomuistioon viranomaisia koskevista seuraamuksista tietosuojalainsäädännön rikkomisesta.

Arviomuistiossa selvitetään EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen sekä tietosuojalain ja rikosasioiden tietosuojalain mukaisen seuraamusjärjestelmän toimivuutta viranomaistoimintaa koskevan soveltamiskäytännön valossa. Arviointi kohdistuu pääosin tietosuojalain ja rikosasioiden tietosuojalain rikosoikeudellisiin rangaistussäännöksiin. Arviointi kattaa lisäksi tietosuojavaltuutetun viranomaisiin kohdistamia toimenpiteitä. Arviomuistiossa tarkastellaan myös hallinnollisten seuraamusmaksujen soveltamisalan laajentamiseen viranomaisiin liittyviä valtiosääntöoikeudellisia ja oikeusjärjestelmän johdonmukaisuutta koskevia kysymyksiä.

Tausta

Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaan ”hallitus toteuttaa kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistuksen. [...] Kokonaisuudistuksen yhteydessä säädetään hallinnolliset sakot tietosuoja-loukkauksista koskemaan julkista ja yksityistä sektoria yhtäläisesti.”

Voimassa olevan tietosuojalainsäädännön mukaan tietosuojasääntelyn rikkomisesta voidaan määrätä hallinnollisia seuraamusmaksuja vain yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalalla yksityisille toimijoille. Hallinnolliset seuraamusmaksut perustuvat suoraan sovellettavaan yleiseen tietosuoja-asetukseen, mutta asetusta jätetään kansalliseen harkintaan seuraamusmaksujen ulottamisen viranomaisiin. Rikosasioiden tietosuojadirektiivi jättää kansalliseen harkintaan sen, sovelletaanko direktiivissä tarkoitettuihin toimivaltaisiin viranomaisiin rikosoikeudellista vai hallinnollista seuraamusjärjestelmää.

Arviomuistiossa arvioidaan tietosuojalain mukaisen seuraamusjärjestelmän soveltamista ja toimivuutta, jota edellytettiin esimerkiksi valtioneuvoston periaatepäätöksessä LVM/2021/44. Lisäksi tietosuojalain säätämisen yhteydessä eduskunnan hallintovaliokunta ja lakivaliokunta pitivät tarpeellisena seurata tietosuojalakia koskevassa hallituksen esityksessä HE 9/2018 vp ehdotetun seuraamusmaksujärjestelmän toimivuutta.

Tavoitteet

Arvioinnin tavoitteena on selvittää seuraamusjärjestelmän toimivuutta. Lisäksi tavoitteena on tunnistaa valtiosääntöoikeudellisia edellytyksiä, jotka olisi huomioitava siinä tapauksessa, että hallinnollisia seuraamusmaksuja koskevaa järjestelmää haluttaisiin kehittää siten, että seuraamusmaksu voitaisiin määrätä myös viranomaiselle.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla Lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Vaihtoehtoisesti lausunnon voi myös lähettää sähköpostitse oikeusministeriön kirjaamoon, osoitteeseen kirjaamo.om(at)gov.fi. Lausunnoissa pyydetään käyttämään viitteenä diaarinumeroa VN/26120/2023. Viranomaisten, joilla on käytössä VAHVA-asianhallintajärjestelmä, tulee viedä lausuntonsa lisäksi VAHVAAan.

Kaikki lausunnot ovat julkisia, ja ne julkaistaan Lausuntopalvelu.fi:ssä ja valtioneuvoston hankeikkunassa. Mikäli lausuntonne kuitenkin sisältää salassa pidettävää tietoa, lähetättehän kyseiset tiedot erikseen oikeusministeriön kirjaamoon. Salassa pidettävien tietojen toimittamisen yhteydessä tulee ilmoittaa tietojen salassapitoperuste.

Myös jakelulistan ulkopuoliset voivat halutessaan antaa lausuntonsa. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivuilta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan oikeusministeriölle viimeistään **24.1.2025**.

Valmistelijat

Lisätietoja:
Lainsäädäntöneuvos Virpi Koivu, p. 02951 50071
Erityisasiantuntija Silja Kantonen, p. 02951 50081

Linkit

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-217-2> - Arviomuistio tietosuojalainsäädännön viranomaisia koskevista seuraamuksista

Liitteet:

[Sammanfattning.pdf](#) - Bedömningspromemoria om påföljder för myndigheter för brott mot dataskyddslagstiftningen - Sammanfattning

Jakelu:

Akava ry
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA
Datainspektionen
Digi- ja väestötietovirasto
Eduskunnan kanslia
Eduskunnan oikeusasiamies
Elinkeinoelämän keskusliitto
Eläketurvakeskus
Energiavirasto
Espoon kaupunki - Esbo stad
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti
Finanssiala ry
Finanssivalvonta
Finavia Oyj
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin kaupunki
Helsingin yliopisto
Huoltovarmuuskeskus
HUS
Hyvinvointiala HALI ry
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Hämeen ELY-keskus
Hätäkeskuslaitos
Ilmatieteen laitos
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Itä-Suomen yliopisto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Kaakkois-Suomi ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Kainuun hyvinvointialue
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus KARVI
Kansallisarkisto
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
KEHA-keskus
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen ELY-keskus

Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keva
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Konkurssiasiamies
Korkein hallinto-oikeus (varataan tilaisuus antaa lausunto)
Korkein oikeus (varataan tilaisuus antaa lausunto)
Kotimaisten kielten keskus
Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry
Kuluttajariitalautakunta
Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin aluehallintovirasto
Lapin ELY-keskus
Lapin hyvinvointialue
Lapsiasiavaltuutettu
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Liikennevakuutuskeskus
Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Luonnonvarakeskus
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
Maahanmuuttovirasto
Maanmittauslaitos
Maatalousyrittäjien eläkelaitos
Metsähallitus
Metsäteollisuus ry
Museovirasto
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusrekisterikeskus
Onnettomuustutkintakeskus
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Oulun kaupunki
Patentti- ja rekisterihallitus
Pelastusopisto
Pirkanmaan ELY- keskus
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Poliisiammattikorkeakoulu
Poliisihallitus
Puolustusministeriö
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Rahoitusvakausvirasto
Rajavartiolaitos
Rikosseuraamuslaitos
Ruokavirasto
Saamelaiskäräjät
Satakunnan ELY-keskus
Satakunnan hyvinvointialue
Sisäministeriö
Siviilipalveluskeskus
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
Sosiaali- ja terveysministeriö
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
Statens ämbetsverk på Åland
Suomen Kuntaliitto
Suomen metsäkeskus
Suomen riistakeskus
Suomen ympäristökeskus SYKE
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Säteilyturvakeskus
Tampereen kaupunki
Tampereen yliopisto
Tapaturmavakuutuskeskus
Tasa-arvovaltuutetun toimisto
Tasavallan presidentin kanslia
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Tiedusteluvalvontavaltuutetun toimisto
Tietosuojavaltuutettu
Tilastokeskus
Tulli
Tuomioistuinvirasto
Turun hallinto-oikeus
Turun kaupunki
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työeläkevakuuttajat TELA ry
Ulkoministeriö
Uudenmaan ELY-keskus
Valtakunnansyyttäjän toimisto
Valtakunnanvoudin kanslia
Valtiokonttori
Valtion eläkerahasto
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus

Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori
Valtion työnantajatoiminto / VTML
Valtioneuvoston kanslia
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiovarainministeriö
Vanhusasiavaltuutettu
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Verohallinto
Väylävirasto
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ympäristöministeriö
Ålands landskapsregering

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suurpää Johanna
Oikeusministeriö

Koivu Virpi
Oikeusministeriö